

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO KỸ NĂNG MỀM CHO THẾ HỆ GEN Z HIỆN NAY

Lại Thị Thùy Linh

Khoa Lý luận Chính trị và Pháp luật, Trường Đại học Kinh tế- Kỹ thuật Công nghiệp

Tóm tắt: Trong thế giới đầy biến động của thế kỷ 21, khi công nghệ và môi trường làm việc liên tục thay đổi, kỹ năng mềm ngày càng trở thành yếu tố quyết định cho sự thành công. Đặc biệt đối với thế hệ Gen Z, kỹ năng mềm không chỉ là yếu tố bổ sung mà còn là chìa khóa giúp họ thích nghi, vượt qua thử thách và phát triển trong một thế giới cạnh tranh. Vậy kỹ năng mềm là gì, và tại sao chúng lại quan trọng đối với Gen Z? Để trang bị tốt hơn cho giới trẻ, cần có những giải pháp toàn diện cho việc phát triển kỹ năng mềm.

Từ khóa: Kỹ năng mềm; Gen Z

SOME SOLUTIONS TO ENHANCE SOFT SKILLS FOR THE CURRENT GEN Z

Lại Thị Thùy Linh

Department of Political Theory and Law, University of Economics - Technology for Industries

Abstract: In the turbulent world of the 21st century, when technology and the working environment are constantly changing, soft skills are increasingly becoming a decisive factor for success. Especially for Gen Z, soft skills are not only a supplementary factor but also a key to help them adapt, overcome challenges and develop in a competitive world. So what are soft skills, and why are they important to Gen Z? To better equip young people, there needs to be comprehensive solutions for soft skills development.

Keywords: Soft skills; Gen Z

Nhận bài: 10/12/2024

Phản biện: 08/01/2025

Duyệt đăng: 12/01/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, kỹ năng mềm (KNM) ngày càng trở thành yếu tố quyết định sự thành công của mỗi cá nhân. Thế hệ gen (THG) Z, với sự thông thạo công nghệ, tuy nhiên lại đang đối mặt với những thách thức trong việc thích ứng với môi trường làm việc đòi hỏi sự giao tiếp, hợp tác và sáng tạo cao. Các nghiên cứu gần đây cho thấy, một tỷ lệ lớn SV mới ra trường thiếu các KNM cần thiết, dẫn đến khó khăn trong việc tìm kiếm việc làm và hòa nhập với cộng đồng.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm kỹ năng mềm

KNM đóng vai trò quan trọng hơn bao giờ hết trong việc thành công, đặc biệt trong một thế giới luôn thay đổi và cạnh tranh. Trong khi thế hệ trước có thể thành công với kiến thức chuyên môn, thì THG Z lại cần phải trang bị cho mình một hành trang KNM đầy đủ hơn để thích ứng với một thị trường lao động cạnh tranh và luôn thay đổi.

KNM là những khả năng và phẩm chất cá nhân không liên quan trực tiếp đến kiến thức chuyên môn, mà thường ảnh hưởng đến cách thức chúng ta tương tác, làm việc và giao tiếp với người khác.

Tại sao KNM lại quan trọng? Trong xã hội hiện đại, kiến thức chuyên môn không còn là yếu tố duy nhất quyết định sự thành công. KNM đóng vai trò quan trọng vì: KNM giúp chúng ta xây

dựng và duy trì các mối quan hệ tốt đẹp với đồng nghiệp, đối tác, khách hàng. KNM giúp chúng ta làm việc nhóm hiệu quả, giải quyết xung đột và thích nghi với những thay đổi. Nhiều nhà tuyển dụng ngày nay đánh giá cao KNM hơn là bằng cấp. KNM giúp chúng ta tự tin, độc lập và thành công hơn trong cuộc sống.

2.2. Một số nguyên nhân dẫn đến tình trạng thiếu hụt KNM ở THG Z hiện nay

Nghiện thiết bị điện tử, giảm thời gian tương tác trực tiếp: Việc dành quá nhiều thời gian cho điện thoại, máy tính, game online khiến Gen Z ít có cơ hội giao tiếp trực tiếp với người khác. Điều này dẫn đến việc hạn chế khả năng giao tiếp, biểu cảm cảm xúc và đọc hiểu ngôn ngữ cơ thể.

Yếu kém KN lắng nghe: Khi giao tiếp trực tuyến, người ta thường có xu hướng tập trung vào việc soạn tin nhắn, chia sẻ thông tin mà ít khi lắng nghe người khác một cách thực sự.

Khó khăn trong việc xây dựng mối quan hệ: Việc quá phụ thuộc vào thế giới ảo khiến Gen Z khó khăn hơn trong việc xây dựng và duy trì các mối quan hệ ngoài đời thực.

Khó tập trung: Lượng thông tin khổng lồ trên mạng xã hội, các nền tảng giải trí khiến Gen Z khó tập trung vào một việc cụ thể, dẫn đến giảm khả năng tư duy sâu sắc và giải quyết vấn đề.

Thiếu KN sàng lọc thông tin: Việc tiếp xúc với

quá nhiều thông tin giả mạo, sai lệch khiến Gen Z khó phân biệt đâu là thông tin chính xác, dẫn đến việc đưa ra quyết định sai lầm.

Giảm khả năng sáng tạo: Việc thường xuyên tiếp xúc với các sản phẩm giải trí có sẵn khiến Gen Z ít có cơ hội tự mình sáng tạo và khám phá.

Ngắn gọn, súc tích: Các hình thức giao tiếp trực tuyến như tin nhắn, mạng xã hội khuyến khích người dùng sử dụng ngôn ngữ ngắn gọn, súc tích, dẫn đến việc thiếu đi sự phong phú trong cách diễn đạt.

Sử dụng biểu tượng cảm xúc: Việc quá phụ thuộc vào biểu tượng cảm xúc để thể hiện cảm xúc khiến Gen Z khó khăn hơn trong việc diễn đạt cảm xúc một cách rõ ràng và sâu sắc bằng ngôn ngữ.

Mất đi KN viết tay: Việc sử dụng bàn phím thay thế cho việc viết tay khiến Gen Z mất đi khả năng viết tay đẹp, tư duy logic và sáng tạo khi viết.

Căng thẳng, lo âu: Việc so sánh bản thân với người khác trên mạng xã hội, áp lực học tập, thi cử có thể gây ra căng thẳng, lo âu, ảnh hưởng đến khả năng tập trung và làm việc.

Cô đơn, trầm cảm: Thiếu các mối quan hệ xã hội ngoài đời thực có thể dẫn đến cảm giác cô đơn, trầm cảm, ảnh hưởng đến khả năng giao tiếp và hợp tác.

Để khắc phục tình trạng này, chúng ta cần: Khuyến khích các hoạt động ngoại khóa: Tham gia các câu lạc bộ, tổ chức sự kiện, hoạt động tình nguyện để tăng cường giao tiếp trực tiếp; Giáo dục về sử dụng mạng xã hội: Hướng dẫn Gen Z cách sử dụng mạng xã hội một cách lành mạnh, hiệu quả; Phát triển các chương trình đào tạo KNM: Tích hợp KNM vào chương trình học, tổ chức các khóa học, workshop chuyên biệt.

2.3. Một số giải pháp cơ bản nhằm nâng cao KNM cho THG Z hiện nay

Giải pháp 1: Vai trò của gia đình và nhà trường trong việc hạn chế ảnh hưởng tiêu cực của công nghệ.

Vai trò của gia đình: Cha mẹ là người ảnh hưởng lớn nhất đến con cái. Việc cha mẹ sử dụng công nghệ một cách lành mạnh, cân bằng sẽ là tấm gương tốt để con cái noi theo. Hãy cùng con lập ra những quy định về thời gian sử dụng thiết bị điện tử, những nội dung được phép tiếp cận và những hoạt động khác cần phải tham gia. Tạo không khí thoải mái để con cái chia sẻ những suy nghĩ, cảm

xúc của mình về việc sử dụng công nghệ. Cha mẹ nên dành thời gian cùng con khám phá những điều thú vị trên mạng, hướng dẫn con cách sử dụng các ứng dụng một cách an toàn và hiệu quả.

Vai trò của nhà trường: Nhà trường cần tổ chức các buổi nói chuyện, hội thảo để giúp THG Z hiểu rõ về những tác động tích cực và tiêu cực của công nghệ.

GV cần dạy cho THG Z các KN sử dụng công nghệ một cách an toàn, hiệu quả và có trách nhiệm.

Sử dụng công nghệ như một công cụ hỗ trợ học tập sẽ giúp cho THG Z hứng thú hơn với việc học và khám phá kiến thức mới.

Tạo ra một môi trường học tập trong đó THG Z được khuyến khích tương tác với nhau, chia sẻ kiến thức và tôn trọng lẫn nhau.

Ngoài việc sử dụng công nghệ, hãy khuyến khích con tham gia các hoạt động thể chất, giao lưu với bạn bè, đọc sách, ... để có một cuộc sống cân bằng.

Các phương pháp hiệu quả để rèn luyện KN giao tiếp (KNGT), làm việc nhóm, giải quyết vấn đề cho Gen Z.

Giải pháp 2: Các phương pháp hiệu quả để rèn luyện KN giao tiếp (KNGT), làm việc nhóm, giải quyết vấn đề cho Gen Z.

KNGT không chỉ quan trọng trong công việc mà còn giúp thế hệ Z tạo ra các mối quan hệ tốt đẹp trong cuộc sống. Phát triển KNGT tốt là khả năng nói chuyện thông minh, thái độ cởi mở và biết lắng nghe đối phương để phản hồi chính xác, đây là KN đặc biệt cần thiết trong các cuộc họp và quá trình làm việc nhóm mà bất cứ ai cũng cần trau dồi. Trên thực tế, nhân viên muốn nâng cao KN này cần trau dồi và rèn luyện hàng ngày trong nhiều môi trường đa dạng để thuần thục hơn.

Thuyết trình về một chủ đề tự chọn: Cho phép học sinh (HS) tự do lựa chọn chủ đề mình yêu thích để trình bày, giúp họ tự tin hơn và thể hiện được cá tính riêng.

Tranh luận về những vấn đề xã hội: Tạo ra các tình huống giả định để HS đưa ra quan điểm, tranh luận và bảo vệ lập trường của mình.

Thuyết trình nhóm: Rèn luyện KN làm việc nhóm và phân công công việc.

Đánh giá: Sau mỗi buổi thuyết trình hoặc tranh luận, nên tổ chức thảo luận để HS nhận xét lẫn nhau, từ đó rút ra kinh nghiệm.

Khuyến khích THG Z tham gia các cuộc thi

hùng biện, diễn kịch.

Tổ chức các cuộc thi nội bộ: Tạo sân chơi để THG Z thể hiện khả năng nói trước đám đông, tư duy logic và khả năng thuyết phục.

Mời các chuyên gia đến hướng dẫn: Giúp THG Z có thêm kiến thức và KN về hùng biện, diễn xuất.

Tham gia các cuộc thi cấp trường, cấp thành phố: Tạo cơ hội cho THG Z được giao lưu, học hỏi và rèn luyện bản thân.

KN giải quyết vấn đề được đánh giá là KN cơ bản và cần thiết nhất cho mỗi bạn trẻ thuộc thế hệ Z. Phát triển KN giải quyết vấn đề tốt là cách mà các bạn trẻ khi đối diện với các vấn đề phát sinh trong công việc, có thể dễ dàng tìm ra nguyên nhân của vấn đề và nhanh chóng xác định các giải pháp hữu hiệu nhằm xử lý vấn đề đó mà không làm ảnh hưởng quá nhiều đến chất lượng, tiến độ công việc.

Để rèn luyện và nâng cao KN giải quyết vấn đề, nhân viên gen Z chắc chắn phải nắm rõ nguồn gốc vấn đề, đâu là những yếu tố tác động trực tiếp đến vấn đề đó. Sau đó, tập trung phân tích một cách cụ thể, nhìn nhận một cách khách quan nhất vấn đề đó và khai thác nhiều khía cạnh khác nhau. Càng chi tiết trong phân tích biết đâu sẽ tìm ra gợi ý nào đó để đưa ra giải pháp khả thi nhất để giải quyết triệt để vấn đề. Cuối cùng là giải quyết vấn đề và cần đánh giá hiệu quả của những giải pháp đã triển khai để rút ra kinh nghiệm, tránh vấp phải vấn đề này một lần nữa.

Giải pháp 3: Giải pháp nâng cao khả năng nhận biết và quản lý cảm xúc

Khả năng nhận biết và quản lý cảm xúc, hay còn gọi là trí tuệ cảm xúc, là một KNM vô cùng quan trọng trong cuộc sống hiện đại. Nó giúp chúng ta xây dựng mối quan hệ tốt đẹp, giải quyết xung đột hiệu quả và đạt được thành công trong công việc.

Theo dõi cảm xúc: Mỗi ngày, hãy dành một chút thời gian để quan sát và ghi lại những cảm xúc mình trải qua. Tìm hiểu xem những sự kiện, tình huống nào đã gây ra những cảm xúc đó.

Đánh giá hành vi: Quan sát xem mình đã phản ứng như thế nào trước những cảm xúc đó. Thay vì chỉ dùng những từ chung chung như "tốt" hay "xấu", hãy cố gắng tìm những từ ngữ cụ thể hơn để mô tả cảm xúc của mình.

Thực hành lắng nghe tích cực: Tập trung vào

người nói: Khi giao tiếp, hãy tập trung vào những gì người khác đang nói, không ngắt lời và cố gắng hiểu rõ quan điểm của họ.

Rèn luyện KNGT không bạo lực: Biểu đạt cảm xúc một cách rõ ràng và tôn trọng: Hãy nói lên cảm xúc của mình một cách chân thành nhưng không đổ lỗi cho người khác. Khi người khác chia sẻ cảm xúc của họ, hãy lắng nghe một cách mở lòng và tôn trọng. Cố gắng tìm ra một giải pháp làm hài lòng

Tìm kiếm sự hỗ trợ: Chia sẻ với người thân, bạn bè: Nói chuyện với những người mà bạn tin tưởng có thể giúp bạn giải tỏa cảm xúc và nhận được lời khuyên hữu ích.

Tìm đến chuyên gia: Nếu bạn cảm thấy khó khăn trong việc quản lý cảm xúc của mình, hãy tìm đến sự giúp đỡ của nhà tâm lý học.

Ngoài ra đọc sách và tham gia các khóa học về tâm lý học, trí tuệ cảm xúc và tham gia các khóa học liên quan sẽ giúp HS hiểu sâu hơn về bản thân và những người xung quanh. Việc nâng cao khả năng nhận biết và quản lý cảm xúc là một quá trình đòi hỏi sự kiên trì và luyện tập thường xuyên. Hãy kiên nhẫn và đừng nản lòng trước những khó khăn.

Giải pháp 4. Giải pháp hỗ trợ tư vấn và định hướng nghề nghiệp chi tiết cho THG Z

Để hỗ trợ THG Z trong việc lựa chọn và định hướng nghề nghiệp một cách hiệu quả, chúng ta cần xây dựng một hệ thống tư vấn và định hướng toàn diện, bao gồm các giải pháp sau:

Xây dựng nền tảng tư vấn trực tuyến: Tạo ra một nền tảng trực tuyến tập trung các thông tin về các ngành nghề, cơ hội việc làm, yêu cầu tuyển dụng, câu chuyện thành công của các chuyên gia. Phát triển các công cụ đánh giá trực tuyến để giúp THG Z khám phá sở thích, năng khiếu và tính cách của bản thân. Xây dựng một cộng đồng trực tuyến nơi THG Z có thể tương tác, chia sẻ kinh nghiệm và đặt câu hỏi cho các chuyên gia.

Ngày hội nghề nghiệp: Tổ chức các ngày hội nghề nghiệp để THG Z có cơ hội gặp gỡ, trao đổi trực tiếp với các nhà tuyển dụng và tìm hiểu về các ngành nghề. Tổ chức các buổi tư vấn tại trường học để giúp THG Z hiểu rõ hơn về các ngành nghề và định hướng tương lai.

Tổ chức các buổi tập huấn cho GV để trang bị cho họ kiến thức và KN tư vấn hướng nghiệp cho THG Z Cập nhật thông tin về các ngành nghề:

Thu thập và cập nhật thông tin về các ngành nghề đang và sẽ phát triển, yêu cầu tuyển dụng của các doanh nghiệp. Phân tích xu hướng phát triển của thị trường lao động để dự báo các ngành nghề có nhu cầu nhân lực cao trong tương lai.

Việc xây dựng một hệ thống tư vấn và định hướng nghề nghiệp hiệu quả cho THG Z là một quá trình lâu dài và đòi hỏi sự hợp tác của nhiều bên. Bằng cách áp dụng các giải pháp trên, chúng ta có thể giúp THG Z tự tin hơn trong việc lựa chọn con đường sự nghiệp và thành công trong cuộc sống

III. KẾT LUẬN

Tình trạng thiếu hụt KNM ở Gen Z là một vấn đề nghiêm trọng, đòi hỏi sự chung tay của cả xã hội. Việc nâng cao KNM cho THG Z là một quá trình lâu dài và đòi hỏi sự hợp tác của nhiều bên, bao gồm gia đình, nhà trường, doanh nghiệp và cộng đồng. Bằng cách tạo ra một môi trường học tập và làm việc thuận lợi, cung cấp các cơ hội phát triển và hỗ trợ tư vấn, chúng ta có thể giúp Gen Z trở thành những công dân toàn cầu, sáng tạo và đóng góp tích cực cho xã hội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

<https://congthuong.vn/gen-z-can-lam-gi-de-ngay-cangtu-tin-nang-dong-hon>.

<https://wellspring.edu.vn/tin-tuc/bat-mi-10-ky-nang-gen-z-can-co-de-san-sang-lam-viec-thich-ung-voi-su-thay-doi.html>

<https://giaoduc247.vn/hoc-duong/gen-z-can-trang-bi-4-ky-nang-quan-trong-nay>